

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 343.35

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/66>

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ: АНАЛІЗ СТАНУ ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ

CRIMINAL LIABILITY FOR DECLARING FALSE INFORMATION: ANALYSIS OF THE STATE OF LAW ENFORCEMENT

Айдинян А.В., к.ю.н.,
асистент кафедри кримінально-правової політики та кримінального права
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

У статті досліджується стан правозастосування у сфері кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації. За висновками автора встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак складу декларування недостовірної інформації супроводжується рядом проблем. Такі проблеми мають як кримінально-правовий, так і кримінально процесуальний характер. Узагальнюється, що саме така «проблемність» обумовлює зацікавленість сторін в укладенні угоди про визнання винуватості або зацікавленість органу досудового розслідування у визнанні обвинуваченим вини (у таких випадках вид і, як правило, розмір покарання наближений до мінімальної межі).

Декларування недостовірної інформації є нетяжким злочином, а тому строк давності за вчинення даного кримінального правопорушення становить 3 роки. Враховуючи тривалість досудового розслідування та судового розгляду, зроблено висновок про закриття значної кількості кримінальних проваджень у зв'язку із закінченням строків давності.

Автор зазначає, що на практиці виникають проблеми під час встановлення об'єктивних ознак, адже завідомо недостовірні відомості мають відрізнятися від достовірних щонайменше на 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. У судовій практиці є приклади винесення виправдувальних вироків судами через недоведеність ознак об'єктивної сторони, зокрема, неможливість встановлення необхідного порогового мінімуму недостовірних відомостей.

У статті обґрунтовано, що найскладнішою для встановлення та доведення складу декларування недостовірної інформації є суб'єктивна сторона. В цьому плані судова практика неоднозначна. В одних випадках через брак доказів для встановлення суб'єктивної сторони складу декларування недостовірної інформації суди виносять виправдувальні вирок, а в інших – питання суб'єктивну сторону предметно не досліджується – прямий умисел фактично презюмується, а питання про мотив і мету взагалі не постає.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність, судова практика, декларування, завідомо недостовірні відомості.

The article examines the state of law enforcement in the field of criminal liability for declaring false information. According to the author's conclusions, establishing objective and subjective signs of the composition of declaring false information is accompanied by a number of problems. Such problems are of both criminal law and criminal procedural nature. It is generalized that it is precisely such «problems» that determine the interest of the parties in concluding a plea agreement or the interest of the pre-trial investigation body in finding the accused guilty (in such cases, the type and, as a rule, the amount of punishment is close to the minimum limit).

Declaring false information is a minor crime, and therefore the statute of limitations for this criminal offense is 3 years. Given the duration of the pre-trial investigation and trial, it was concluded that a significant number of criminal proceedings were closed due to the expiration of the statute of limitations.

The author notes that in practice, problems arise when establishing objective signs, because knowingly unreliable information must differ from reliable information by at least 500 subsistence minimums for able-bodied persons. In judicial practice, there are examples of courts issuing acquittals due to the failure to prove the signs of the objective side, in particular, the impossibility of establishing the necessary threshold minimum of unreliable information.

The article substantiates that the most difficult aspect to establish and prove is the subjective aspect of declaring false information. In this regard, judicial practice is ambiguous. In some cases, due to the lack of evidence to establish the subjective aspect of declaring false information, courts issue acquittals, and in others, the issue of the subjective aspect is not substantively investigated – direct intent is actually presumed, and the question of motive and purpose does not arise at all.

Key words: criminal offense, criminal liability, judicial practice, declaration, knowingly false information.

Актуальність теми. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 04 грудня 2020 року № 1074-IX Кримінальний кодекс України (далі – КК, КК України) було доповнено ст. 366-2, згідно з якою передбачено кримінальну відповідальність за умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», якщо такі відомості відрізня-

ються від достовірних на суму від 500 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (ч. 1), або на суму понад 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (ч. 2). Переслідуючи наукові цілі, нами було проаналізовано усі вирок, опубліковані у Єдиному державному реєстрі судових рішень (далі – ЄДРСР), у справах за обвинуваченням осіб у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 1 або 2 ст. 366-2 КК. Всього проаналізовано 21 вирок, 8 з них винесено Вищим антикорупційним судом України (далі – ВАКС), інші 13 – судами загальної юрисдикції. Принагідно відмітимо, що 5 (з цих 21) вироків є виправдувальними (це майже 20% від усіх вироків). Зазначене, на нашу думку, лише підкреслює проблемність окресленого питання. При цьому,

як слідує з аналізу судових рішень у цій категорії кримінальних справ, існуючі проблеми мають кримінально-правовий та кримінальний процесуальний характер. В межах даної публікації буде здійснено певне узагальнення судової практики щодо притягнення до кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації та окреслено окремі тенденції у цій сфері.

Стан наукових досліджень. Декларування недостовірної інформації ставало предметом дослідження таких фахівців у галузі кримінального права як В.В. Андрішин, О.С. Бондаренко, Д.Ф. Волонець, Ю.В. Гродецкий, О.О. Дудоров, З.А. Загинеї, В.М. Киричко, І.І. Митрофанов, Д.М. Миськів, М.І. Хавронюк, В.С. Щирська та ін. Проте, як видається, аналіз практики застосування положень ч.ч. 1, 2 ст. 366-2 КК має важливе значення як для теорії, так і практики кримінального права.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до чинної редакції ч.ч. 1, 2 ст. 366-2 КК декларування недостовірних відомостей є кримінально караним, якщо 1) вчиняється суб'єктом декларування; 2) внесені відомості відрізняються від достовірних щонайменше на 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (для ч. 2 – понад 2 000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб); 3) таке діяння вчиняється умисно, а відомості є завідомо недостовірними.

Аналіз юридичних конструкцій складів кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 1, 2 ст. 366-2 КК, судової практики та бланкетного законодавства щодо декларування вказує на проблемність встановлення як об'єктивних, так і суб'єктивних ознак. Як видається, саме така «проблемність» часто обумовлює зацікавленість сторін в укладенні угоди про визнання винуватості на «взаємовигідних умовах»: суд досліджує докази в обмеженому обсязі (адже недоцільно досліджувати докази щодо тих обставин провадження, які ніким не оспорюються), що полегшує роботу органу досудового розслідування, а обвинувачений отримує покарання, наближене до мінімальної її межі (в усіх вироках, що були проаналізовані, в угоді про примирення сторони узгодили вид покарання штраф, найчастіше мінімальний його розмір) [1; 2; 3; 4; 5].

Іншу (досить вагому) частину вироків складають ті з них, де угода про визнання винуватості не укладається, але обвинувачений визнає свою вину, тому суди так само обмежено досліджують докази сторони обвинувачення [6; 7; 8; 9].

Варто також зазначити, що відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 49 КК особа звільняється від кримінальної відповідальності якщо з дня вчинення нею кримінального правопорушення і до дня набрання вироком законної сили минуло три роки, зокрема, у разі вчинення нетяжкого злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років. Оскільки максимальний розмір основного покарання за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366-2 КК не перевищує два роки позбавлення волі, строк давності становить 3 роки. Враховуючи середню тривалість досудового розслідування та судового розгляду, чимало проваджень закривається у зв'язку із закінченням строків давності, особливо якщо у справі подається апеляційна скарга (найчастіше суд апеляційної інстанції «не встигає» винести рішення по суті справи).

Таким чином, вироків у справах за обвинуваченням осіб у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 1 або 2 ст. 366-2 КК, в яких суд повноцінно досліджував докази і давав їм оцінку та які, відповідно, ми можемо проаналізувати, не так багато. Із урахуванням наведених застережень, спробуємо навести результати власного аналізу стану правозастосування в цій сфері.

Щодо суб'єкта декларування, то в усіх проаналізованих нами вироках такий суб'єкт був встановлений. Як свідчить проведене дослідження, особливих проблем в цій сфері не виникає. При цьому маємо відмітити, що

досить часто суб'єкти декларування зазначають, що заповнювали декларації не особисто, а передавали електронні ключі своїм членам сім'ї [10] чи навіть працівникам (наприклад, бухгалтеру [11]), які і заповнювали усі необхідні дані. Здебільшого, ця обставина жодним чином не впливає на обвинувачення, що видається виправданим.

Більш проблемним є встановлення ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 або 2 ст. 366-2 КК. Традиційно вважається, що об'єктивна сторона складу декларування недостовірної інформації: а) завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції»; б) якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 500 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (для ч. 2 – на суму понад 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб).

Аналіз вироків засвідчує, що об'єктивна сторона декларування недостовірної інформації найчастіше полягає у тому, що народні депутати «забувають» відобразити в декларації квартиру, яка перебуває в їх користуванні і за яку вони отримують компенсацію від держави; рідше не відображається нерухомість, що перебуває за кордоном або на тимчасово окупованій території (ТОТ, зокрема АРК Крим). Однак часто не відображаються також й інші «звичайні» об'єкти нерухомості, корпоративні права, правочини, а в окремих випадках навіть фінансові зобов'язання. Якщо внесення завідомо недостовірних відомостей про житло, що перебуває у користуванні, або нерухомість, що не відображена у державних реєстрах речових прав (наприклад, якщо об'єкти нерухомості розташовані за кордоном або на ТОТ), то тут принаймні є певна логіка, адже інформацію про такі об'єкти чи правочини щодо них можна приховати. Натомість у випадку, коли йдеться про об'єкти нерухомості чи корпоративні права, інформація про які перебуває у відкритому доступі, то тут, на наше переконання, відсутнє логічне підґрунтя (вважаємо, що тут також постає питання суб'єктивної сторони; це питання було поставлено судом у справі № 589/2163/22, детальніше – далі).

Часто виникає питання достовірності вартості задекларованого об'єкта. Закон України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) зазначає лише, що у декларації зазначаються відомості про об'єкти нерухомості, що належать суб'єкту декларування та членам його сім'ї і такі відомості включають, зокрема, інформацію про вартість майна на дату набуття його у власність, володіння або користування (ст. 46 Закону). При цьому Закон не дає чіткої відповіді, яка саме вартість (ринкова, оціночна тощо) має зазначитися у декларації. До речі, саме відсутність визначеності у цьому питанні ставала предметом судового розгляду, зокрема, в межах адміністративного провадження про визнання протиправними та скасування рішень НАЗК у справі № 640/11909/19. У своїй постанові КАС ВС зазначив, що існує більше десятка різноманітних видів вартості, які детально описані у Національних та Міжнародних стандартах оцінки (інвестиційна, ліквідаційна, ринкова, балансова, інвентаризаційна, страхова, орендна, позикова й ін.) [12]. З 2021 року законодавство в цій частині не змінилося, тому правова невизначеність зберігається й станом на зараз. Це має важливе значення не лише для адміністративного, але і для кримінального судочинства.

Для повноти висвітлення даного питання маємо також зазначити, що відповідно до п. 61 Роз'яснень НАЗК щодо фінансової доброчесності: застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни у майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку) № 4 від 13.11.2023 (далі – Роз'яснення) у разі наявності в особи

різних відомостей про вартість об'єкта декларування в одному чи різних документах їх пріоритетність визначається в такому порядку:

- вартість за грошовою оцінкою, зазначена у документах про оцінку майна чи правостановлюючих документах;
- вартість згідно з правостановлюючими документами (договори, свідоцтва тощо). Якщо у правостановлюючому документі зазначено відомості про ціну і вартість об'єкта за грошовою оцінкою, для цілей декларування вказується вартість об'єкта за його грошовою оцінкою;
- вартість (наприклад, інвентаризаційна, балансова тощо) згідно з документами технічного характеру (наприклад, у технічному паспорті).

За відсутності інших застережень, вважаємо, що суб'єктом декларування має використовуватися один з цих видів вартості, що йому відомий, а за наявності різних відомостей – відповідно до вказаної пріоритетності. Однак важливо наголосити, що суб'єкт декларування має вказувати ту вартість майна, яка йому відома, адже ЗУПКВ передбачає кримінальну відповідальність за декларування завідомо недостовірних відомостей.

Крім того, враховуючи мету встановлення кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації, вважаємо слушною пропозицію замінити словосполучення «якщо такі відомості відрізняються від достовірних» у ч.ч. 1, 2 ст. 366-2 КК формулюванням «якщо задекларована вартість є нижчою за реальну». Бо, як правило, немає жодних проблем, якщо суб'єкт у декларації оцінить вартість свого майна вище, ніж вона є насправді (п. 5.7 Експертного висновку РС про фінансовий контроль за деклараціями про доходи і майно в Україні (розділ VII Закону України «Про запобігання корупції») [13].

Як підтверджує аналіз судової практики, в окремих випадках суд доходить висновку про відсутність об'єктивної сторони з процесуальних підстав, зокрема, через брак доказів. Наприклад, до такого висновку дійшов Вищий антикорупційний суд у справі № 991/2084/23 (вирок від 16.11.2023). У даній справі сторона обвинувачення наполягала на тому, що обвинувачений «сукупно протягом 190 днів у 2020 році та станом на 31.12.2020 проживав суб'єкт декларування сукупно протягом 190 днів у 2020 році та станом на 31.12.2020 проживав спільно з ОСОБА_10, не перебуваючи з нею у шлюбі. При цьому, вони були пов'язані спільним побутом, мали взаємні права та обов'язки, що виразилося у використанні грошових коштів на спільні потреби, зокрема на придбання одягу, речей домашнього побуту, оплаті комунальних послуг та спільному відпочинку. З огляду на положення Закону України «Про запобігання корупції» у 2020 році ОСОБА_10 була членом сім'ї ОСОБА_6, і відомості про неї мали б бути відображені у щорічній декларації за 2020 рік. До щорічної декларації за 2020 рік також мали б бути внесені відомості про об'єкти нерухомості, що належать ОСОБА_10 на праві приватної власності, а також про отримані нею у 2020 році доходи» [14].

Сторона обвинувачення доводила факт перебування обвинуваченого за певною адресою на підставі білінгових даних за рік та інформації ПрАТ «ВФ Україна» (відстеження відбувалося за номером телефону). Суд не визнав такі докази сторони обвинувачення однозначними та переконливими. Наявність документів обвинуваченого, а також його особистих речей у квартирі, яку не було відображено у декларації, не свідчить про існування у особи обов'язку внесення відомостей про користування квартирою до декларації за 2020 рік. Непереконливим також визнано аргумент про сплату обвинуваченим комунальних послуг за цю квартиру. Керуючись стандартом доведення «поза розумним сумнівом», Суд констатував недоведення наявності об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366-2 КК [14]. З огляду

на відсутність об'єктивної сторони, суб'єктивна сторона судом взагалі не досліджувалась.

Висновку про недоведеність об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366-2 КК, також дійшов Новозаводський районний суд міста Чернігова у справі № 751/10686/23 (вирок від 13 березня 2024 р.). У даній справі, на переконання сторони обвинувачення, начальник Головного управління Державної податкової служби у Чернігівській області у декларації за 2021 рік вказала завідомо недостовірні відомості, а саме – не відобразила дохід від продажу квартири та двох земельних ділянок, розташованих на тимчасово окупованій території (АРК Крим), а також не зазначила дохід чоловіка у вигляді отриманого грошового забезпечення та пенсії за 2021 рік. Суд визнав доведеним факт укладення правочинів щодо реалізації об'єктів нерухомості на території АР Крим та, як наслідок, отримання обвинуваченою та членами її родини грошових коштів, як дохід від таких правочинів, а тому констатує доведеність стороною обвинувачення елементів об'єктивної сторони інкримінованого злочину, яка полягає у внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей на загальну суму 1 057 286, 65 гривень. Щодо доходу чоловіка на загальну суму 905 735, 76 грн., то 20.10.2023 обвинувачена подала виправлену декларацію, де відобразила дохід свого чоловіка у даному розмірі. Суд відмітив, що «хоча виправлену декларацію за 2021 р. ОСОБА_3 подала після повідомлення 12.09.2023 р. про підозру у скоєнні злочину, але до пред'явлення їй 29.11.2023 р. обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.366-2 КК України, що, зокрема, відповідає чинному на час її дії законодавству, а саме Закону України № 3384-IX від 20.09.2023 р.». Справа втім, що Законом України № 3384-IX «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» п. 2-7 перехідних положень Закону України «Про запобігання корупції» було викладено в новій редакції. Відповідно до абз. 2 п. 2-7 було надано право усім суб'єктам декларування, які подали свої декларації під час дії воєнного стану, протягом 14 днів з дня набрання чинності даного Закону звернутися до НАЗК щодо подання виправленої декларації за відповідний звітний період. Суд звернув увагу на таке: «... Закон України № 3384-IX жодних обмежень чи виключень за суб'єктивним складом не містить, оскільки визначальним для можливості подання декларантом виправленої декларації є її подання у період з 24.02.2022 р. по 11.10.2023 р. (декларація подана ОСОБА_3 – 24.11.2022 р.). Факт випадкового збігу в часі набуття ОСОБА_9 статусу підозрюваної в кримінальному провадженні та законодавчих змін в частині декларування не може автоматично нівелювати більш сприятливі умови для обвинуваченої, в порівнянні з іншими декларантами щодо прав та обов'язків, визначених в Законі України «Про запобігання корупції», які в конкретному випадку обумовлюють і кримінально-правові наслідки».

Таким чином, Суд констатував, що відомості на суму 905 735, 76 грн. були внесені обвинуваченою у виправленій декларації у відповідності до положень Закону № 3384-IX, а тому, як стверджує суд, відсутні «усі елементи об'єктивної сторони інкримінованого злочину» (внесені відомості відрізняються від достовірних менше, ніж на 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб) [15]. Виправдувальний вирок було залишено без змін судом апеляційної інстанції [16]. Погоджуємось, положення Закону не містили жодних винятків, а значить повідомлення про підозру не може слугувати «перешкодою» для обвинуваченої у виправленні раніше поданої декларації, а тому дані виправленої декларації були обґрунтовано враховані судом.

Як підтверджує викладене вище, в окремих випадках суди виносять виправдувальні вироки констатуючи відсутність об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 або 2 ст. 366-2 КК, однак частіше (у 3 вироків з 5) суди доходять висновку про відсутність суб'єктивної сторони. Як зазначається у юридичній літературі, з суб'єктивної сторони декларування недостовірної інформації є умисним кримінальним правопорушенням. Вид умислу у диспозиціях ч.ч. 1, 2 ст. 366-2 КК не визначений, однак згідно з превалюючим у доктрині та судовій практиці підходом вимагається виключно прямий умисел [17, с. 1151]. Підтримуємо думку, що на користь такого підходу свідчить використання формулювання «завідомо» у диспозиціях ч.ч. 1, 2 ст. 366-2 КК.

У зв'язку з недоведеністю суб'єктивної сторони декларування недостовірної інформації винесено виправдувальний вирок у справі № 991/174/23 від 21.03.2023 [18], у справі № 991/6699/22 від 16.03.2023 [19]. Брак доказів щодо суб'єктивної сторони було покладено в основу виправдувального вироку також у справі № 589/2163/22. У цій справі сторона обвинувачення доводила, що суб'єкт декларування у декларації за 2020 рік зазначив недостовірні відомості, які відрізняються від достовірних на загальну суму 6 194 723,33 грн. (зокрема, не було зазначено про ряд об'єктів нерухомості, рухоме майно – транспортні засоби, а також дохід від підприємницької діяльності). Шосткинський міськрайонний суд Сумської області у вирокі від 19 вересня 2024 у справі № 589/2163/22 виніс виправдувальний вирок та, зокрема, зазначив на брак доказів, які б відповідали критеріям допустимості. Крім того, суд поставив кілька логічних питань, відповідь на які сторона обвинувачення не надала. Зокрема, суд відмітив, що форма вини, мотив та мета кримінального правопорушення є обставинами, які згідно вимог ст. 91 КПК України підлягають доказуванню. Проте, як дійшов висновку суд, саме щодо цих обставин стороною обвинувачення не було подано жодного доказу. На думку суду, цілісна картина кримінального правопорушення в процесі досудового розслідування та судового розгляду стороною обвинувачення не відтворена. У рішенні суду поставлено резонне питання: «Чому обвинувачений вирішив не декларувати майно (власником якого він є та яке зареєстровано за ним в Реєстрах), з чого він при цьому виходив та яку мету прагнув досягти такими діями – відповіді на ці питання у спосіб подання доказів, не надано». Керуючись стандартом «поза розумним сумнівом», Судом було ухвалено виправдувальний вирок [20].

Узагальнення судової практики щодо встановлення суб'єктивної сторони складу декларування недостовір-

ної інформації дозволяє виокремлення щонайменше трьох підходів:

1) вимагається встановлення не лише прямого умислу, але і конкретного мотиву та мети внесення особою до декларації неправдивих відомостей; їх відсутність створює підстави для висновку про відсутність прямого умислу;

2) встановлюється прямий умисел, визнається потреба дослідити мотив і мету вчинення декларування недостовірної інформації, однак конкретний мотив і мета не досліджуються;

3) вважається достатнім встановити прямий умисел винного; потреби досліджувати мотив і мету декларування недостовірної інформації суд не вбачає [22].

Висновки. Аналіз стану правозастосування у сфері кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації дозволяє дійти загального висновку про проблемність встановлення як об'єктивних, так і суб'єктивних ознак. При цьому ці проблеми мають як кримінально-правовий, так і кримінально-процесуальний характер. Вважаємо, що саме така «проблемність» часто обумовлює зацікавленість сторін в укладенні угоди про визнання винуватості або зацікавленість органу досудового розслідування у визнанні обвинуваченим вини (за дивним «збігом» у таких випадках вид і, як правило, розмір покарання наближений до мінімальної межі).

Декларування недостовірної інформації є нетяжким злочином, а тому строк давності за вчинення даного кримінального правопорушення становить 3 роки. Враховуючи тривалість досудового розслідування та судового розгляду, чимало проваджень закривається у зв'язку із закінченням строків давності.

На практиці виникають проблеми під час встановлення об'єктивних ознак, адже завідомо недостовірні відомості мають відрізнитися від достовірних щонайменше на 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Інколи суди виносять виправдувальні вироки через недоведеність ознак об'єктивної сторони, зокрема, невстановлення необхідного порогового мінімуму недостовірних відомостей.

Найскладніше довести суб'єктивну сторону декларування недостовірної інформації. Однак судова практика тут суттєво різнилася. В одних судових справах через брак доказів для встановлення суб'єктивної сторони складу декларування недостовірної інформації суди виносять виправдувальні вироки, а в інших випадках обвинувальні вироки ухвалюються без предметного дослідження суб'єктивної сторони. В останніх випадках прямий умисел фактично презюмується, а питання про мотив і мету взагалі не ставиться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вирок Коростишівського районного суду Житомирської області від 15.09.2022 р. у справі № 935/2939/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106263025>
2. Вирок Кролевецького районного суду Сумської області від 16.10.2023 р. у справі № 579/1873/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114226946>
3. Вирок Шевченківського районного суду міста Києва від 07.11.2024 р. у справі № 761/36192/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122920191>
4. Вирок Млинівського районного суду Рівненської області від 19.11.2024 р. у справі № 566/1270/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123124070>
5. Вирок Золотоніського міськрайонного суду Черкаської області від 06.11.2024 р. у справі № 695/3712/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122838087>
6. Вирок Гайворонського районного суду Кіровоградської області від 28.11.2024 р. у справі № 385/1377/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123358394>
7. Вирок Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 11.12.2024 р. у справі № 686/29244/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123686813>
8. Вирок Онуфріївського районного суду Кіровоградської області від 25.07.2024 р. у справі № 399/368/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120611524>
9. Вирок Придніпровського районного суду м. Черкаси від 27.07.2022 р. у справі № 711/3160/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105445911>
10. Вирок ВАКС від 30 березня 2023 р. у справі № 991/185/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109915446>
11. Вирок Шосткинського міськрайонного суду Сумської області від 19 вересня 2024 р. у справі № 589/2163/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121742494>
12. Постанова КАС ВС від 21.10.2021 р. у справі № 640/11909/19. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100512472>

13. Узагальнення судової практики у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані корупцією (статті 172-4, 172-9 КУпАП). К., 2019. URL : https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3742/1/miskiv_d.pdf
14. Вирок ВАКС від 16 листопада 2023 р. у справі № 991/2084/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114952662>
15. Вирок Новозаводського районного суду міста Чернігова від 13.03.2024 р. у справі № 751/10686/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117638926>
16. Ухвала Чернігівського апеляційного суду від 11.11.2024 р. у справі № 751/10686/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123031953>
17. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 11-те вид. / за ред. М.І. Мельника, М. І. Хавронюка. К. : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
18. Вирок ВАКС від 21.03.2023 р. у справі № 991/174/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109666619>
19. Вирок ВАКС від 16.03.2023 р. у справі № 991/6699/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109607533>
20. Вирок Шосткинського міськрайонного суду Сумської області від 19 вересня 2024 р. у справі № 589/2163/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121742494>
21. Ухвала Сумського апеляційного суду від 26.11.2024 р. у справі № 589/2163/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123305288>
22. Айдинян А.В. Суб'єктивна сторона декларування недостовірної інформації: деякі теоретичні та правозастосовні аспекти (на базі судової практики Вищого антикорупційного суду). *Науковий вісник УжНУ. Серія «Право»*. 2024. № 86. URL : <https://visnyk-juris-uzhnu.com/s/arhiv>